

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czeszochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 1 mk. 50 fen., kwartalnie 4 mk. 50 fen. za odnośnienie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petlowy jednoszpaltowy na 1 koi. i mk. 50 fenigów, za 1 i 11 koi. 65 fenigów, na 1V koi. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rękopisów nadestanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZESZCZOWA, ulica Panny Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 50.

PRACOWNIA SUKIEN I OKRYĆ DASKICH

„EWELINA“

Plakna № 6.

po powrocie z zagranicy poleca najświetniejsze modele.

Po zajęciu Rygi.

Evakuacja Liflandji i Estlandji.

BAZYLEA, 5 | 9. „Morningpost“ donosi z Rosji, że z Liflandji i Estlandji będą ewakuowane ze względów strategicznych banki i ludność cywilna.

Konsulat z Rewla wyjechał do Petersburga.

GENEWA, 5 | 9. Donoszą tu, że konsulaty z Rewla przenoszą się co prędzej do Petersburga.

„Petersburg zagrożony“.

ZURICH, 5 | 9. „Morningpost“ donosi z Petersburga: „Marsz armji niemieckiej może zagrozić poważnie Petersburgowi.“

Panika w Kronsztadcie.

STOKHOLM, 5 | 9. Pisma rosyjskie donoszą, że ukazanie się lotników niemieckich nad Kronsztadtem wywołało niebывałą panikę wśród ludności, która obawia się bombardowania miasta. Niepokój wzrósł, gdy wojsko rosyjskie rozpoczęło ostrzeliwać lotników.

Armja północna broni Finlandji.

BAZYLEA, 5 | 9. „Daily Mail“ na mawia Kierenskiego, aby wysłał część silnej armji północnej do Finlandji. Armja północna ma być podobno najlepszą i najlepiej zaopatrzoną.

Gen. Haig jedzie do Kronsztadtu.

GENEWA, 5 | 9. „Petit Journal“ donosi, że generał Haig uda się do Kronsztadtu, gdzie obejmie naczelne kierownictwo twierdzy.

Rosja błaga Amerykę o pomoc.

GENEWA, 5 | 9. „Petit Parisien“ donosi z Petersburga, że w artykułach pism spotyka się prośbę wystosowaną do Ameryki o pomoc i przybycie armji amerykańskiej przez Syberję na front rosyjski, gdyż lud rosyjski może w sposób gwałtowny zawrzeć pokój.

Zynność droższa o 200 proc.

BAZYLEA, 4 | 9. Gazety rosyjskie donoszą, że wskutek ostatnich wydarzeń na froncie, ceny artykułów spożywczych w Petersburgu podniosły się o 200 proc.

Specjalne poselstwo japońskie w Waszyngtonie.

NEW YORK, 5 | 9. Do stolicy Ameryki przybyła japońska misja wojskowa, na czele której stoi hr. Ishii. Oświadczył on, że poselstwo jest natury militarnej i pacyfistycznej, ponieważ jest skierowane przeciw mi-

litaryzmowi państw centralnych, a z drugiej strony ma na celu utrwalić węzły, łączące Japonję z Ameryką.

Prasa francuska twierdzi, że wynikiem odbywanych konferencji będzie pomoc japońska dla Rosji.

O zarząd Litwą i Kurlandją.

BERLIN 5 | 9. Biuro Wolffa donosi: Jak wiadomo jedna z rezolucji komisji głównej parlamentu Rzeszy wzywała kanclerza Rzeszy do utworzenia w możliwie szybkim czasie przedstawicielstwa ludności okupowanych terenów Litwy i Kurlandji.

Zanim powzięta była ta rezolucja Rzeszy pod wpływem żądań ludności zajętych terenów uważał za stosowne poddać badaniu tę sprawę.

Rząd powziął postanowienie przychylnego rozważenia tej sprawy i istnieje uzasadniona nadzieja, że znajdzie rozwiązanie, odpowiadające wyrażonemu przez ludność Litwy i Kurlandji życzeniu.

Zgon Stuermera.

PETERSBURG 5 | 9. Onegdaj w wieku lat 77, zmarł na uwiad starczy b. prezes rosyjskiej rady ministrów, Stuermer.

Czem jest i była Ryga.

Stolica Inflant, starodawne hanzeatyckie, a dziś najznacniejsze miasto w t. zw. prowincjach nadbaltyckich, leży po obydwu stronach Dźwiny, o 11 kilometrów od ujścia tej rzeki do zatoki ryskiej.

Podług spisu ludności z przed 20 laty liczyła Ryga 256 tysięcy mieszkańców; w ostatnich czasach z przed wojny ludność ta znacznie wzrosła, tak, że dochodziła do 800 tysięcy. Miasto jest piękne, zamożne, ładnie położone i stanowi węzeł kolejowy kilku linji. Liczy około 46 proc. ludności niemieckiej, 20 pr. rosyjskiej i 20 lotewskiej. Protestantów jest 64 proc., prawosławnych 18, katolików 8, żydów 12.

Stare miasto i trzy t. zw. przedmieścia, mitawskie, petersburskie i moskiewskie tworzą główne centrum miasta.

Przemysł i handel bardzo znaczący. W r. 1900 liczyła Ryga 256 fabryk, zatrudniających przeszło 42,000 robotników, a wartość produkcji oceniano na 67 milionów rubli. Znaczący również był handel morski, utrzymujący stosunki z pierwszorzędniemi miastami portowemi na morzu Baltyckiem, Północnem i dalszem.

Głównemi przedmiotami wywozowemi były: konopie, len, jaja, masło, drzewo, skóry, herbata, zboże, wyroby gumowe itd.

Ryga posiada politechnikę o 6 iu wydziałach, 4 gimnazja męskie, 2 żeńskie, 2 szkoły realne, seminarjum duchowne, muzea, biblioteki, teatry, zamek, ratusz, giełdę, kilka szpitali i t. d.

W r. 1904 wychodziło w Rydze 56 czasopism (w tem 20 niemieckich, 20 rosyjskich, 15 lotwyskich a i estońskie).

Do r. 1856 była Ryga fortecą. W 1878 zniósł rząd dawny samorząd miejski, zaprowadziwszy nowy według systemu rosyjskiego; od r. 1889 wprowadzono również sądownictwo rosyjskie.

Ryge założył biskup ryski, Albrecht i von Buxhoevden w r. 1201. W r. 1253 stała się Ryga, za Ojca św. Innocentego IV stolicą arcybiskupstwa.

Należąc od XIII wieku do związku hanzeatyckiego, wzrastała Ryga znacznie i bogaciła się. W r. 1522 przeszła Ryga pod silny wpływ protestantyzmu, skutkiem czego w r. 1566 przestała być stolicą arcybiskupa. Od r. 1561 do 1621 należała Ryga do Polski, w którym to roku zdobył ją król szwedzki Gustaw Adolf. Oblegana kilkakrotnie przez Rosjan, Sasów itd., zawsze bezskutecznie, przeszła Ryga pod panowanie rosyjskie dopiero w r. 1710, po klęsce Karola XII pod Poltawą, poddawszy się generałowi Szeremetjewowi.

Była zatem Ryga pod władzą Rosji przez 207 lat.

WOJNA.

Najświetlezy

Komunikat austriacki.

WIENIE. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 5 września:

Wschodni plae boju.

Na północny zachód od Focsani zatamowały się dwa ataki Rosjan i rumunów.

Na południe od Czerniowiec wojska nasze zdobyły w zaciętych zmaganiach silnie oszańcowane wzgórza.

Wojska niemieckie w zwycięskim natarciu zajęły Ryge.

Włoski teren walk.

Dzień wczorajszy upłynął bez większych walk piechoty. W noc odparliśmy pod Kal i Madoni natarcia włoskie. Od dziś rana wojska nasze na północnym stoku góry Monte San Gabriele stoją znowu w gwałtownej walce.

Tryest był znowu atakowany przez lotników nieprzyjacielskich.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hofer
Feldmarszałek-porucznik.

Chwila bieżąca.

— „Morning Post“ dowiadyuje się z Petersburga, że Rada robotników i żołnierzy żąda odwołania generała Kornilowa.

— Paryski „Petit Journal“ dowiadyuje się z Petersburga: Rząd Tymczasowy zniósł dotychczasowe przywileje Rady robotników i żołnierzy.

— „Matin“ donosi z Tomsku: Zjazd delegatów prowincji syberyjskich zażądał uznania Syberji za rządzoną polityką federacyjną z najdalej idącą autonomją.

Co słyszał nowego?

Pogrom w Niżnim - Nowgorodzie.

Wypadki petersburskie odbiły się burzliwie echem w Niżnim Nowgorodzie, gdzie żołnierze 62 pułku w połączeniu z innymi oddziałami oraz dezertersami zgotowali miastu formalny pogrom. Rozbijano i grabiono sklepy i mieszkania, dokonywano aresztowań, gwałtów i wszelkiego rodzaju nadużyć.

Prezydent Rad Delegatów R. i Ż. aresztowano, dowódca garnizonu znajduje się również pod strażą.

Wysłany z Moskwy dla poskromienia anarchji oddział wojska okazał się za słaby i został nietylko rozbrojony, lecz ponadto większość jego osadzono w więzieniach, a wielu żołnierzy odniosło w starciu poważne rany.

Roznamiętnienie żołdactwa wzrosło, gdy w przystani znaleziono zapasy koniaku.

Pijany tłum, nie powstrzymywany przez nikogo, grabi już bez przeszkody.

Ceny srebra idą w górę.

W Nowym-Jorku ceny srebra podskoczyły znów na 82 i pół mk. Wywołane to jest wielkim zapotrzebowaniem srebra w państwach koalicyjnych, które ma służyć do bicia monet. Wobec zwykłej cen w New-Jorku cena uncji srebra wzrosła w Londynie do 42 i jedna szesnasta pensów. Ceny takiej nie osiągnięto za srebro od 1892 r.

Raj dla palaczy.

Wskutek ograniczeń żywnościowych w Anglii i niezbędnych wielkich zapasów, co się ujemnie odbija nietylko na żołdackach, lecz i na animusz bojowym, postanowiono obniżyć ceny tytoniu, który posiada własność oszukiwania uczucia głodu.

Prowokacja w Polsce.

Na łamach „Echa polskiego“ wychodzącego w Moskwie, członek komisji dla badań aktów i archiwum ochrany warszawskiej p. M. Zdziarski, omawia w kilku artykułach dzieje prowokacji w Polsce.

By przedstawić działalność warszawskich prowokatorów, podaje pan Zdziarski kilka cyfr, wyjętych z dokumentów kancelarii pomocnika gubernatora.

Według nich w ostatnich przed wojną 7 latach ilość doniesień oraz ilość prowokatorów w Warszawie przedstawia się następująco:

Lata	Ilość prowokatorów	Ilość danych wiadomości	Średnia ilość wiadomości danych przez prowokatora
1907	60	492	5,6
1908	134	694	4,4
1909	89	627	7,0
1910	55	180	3,2
1911	50	347	6,9
1912	48	500	10,4
1913	51	510	10,0
1914	17	—	—

Z danych tych widzimy, jak z upadkiem rewolucji 1905 r. zwiększa się ilość wiadomości i ilość donosicieli.

Lata 1907 i 1909 są latami największych represji i najpoważniejszych likwidacji organizacyjnych i

lata te dają największą ilość doniesień tajnych; są to zarazem lata wielkich aresztów.

PAPIEŻE jako pośrednicy pokojowi.

Nie po raz to pierwszy w obecnej wojnie Ojciec św. podjął się pośrednictwa pokojowego. Pierwszym papieżem, który rolę pośrednika pokojowego wzięł na siebie był Ojciec św. Pius IX, przyjaciel polaków, który przepowiedział w mowie swej, wygłoszonej do pielgrzymów polskich, iż „modły uciemięzonych polaków żarzącymi węglami spadną na czoła tyranów...“

Papież ten nie wystąpił ze swemi propozycjami w czasie wojny, lecz już przed jej wybuchem w r. 1870 zwrócił się zarówno do króla pruskiego, jak też do cesarza Francji z prośbą, aby nie stawiali sprawy na ostrzu miecza, lecz żeby na drodze porozumienia starali się konflikt zażegnać.

Z obu stron otrzymał Pius IX chłodną odpowiedź.

Natarczywszym okazał się Ojciec św. Leon XIII, który w wojnie hiszpańsko-amerykańskiej trzykrotnie występował w celu położenia kresu wojnie z propozycjami, przedkładanymi hiszpańskiej królowej-regentce Marji Krystynie oraz ówczesnemu prezydentowi Stanów Zjedn. Mac Kinleyowi. Wprawdzie uznano z obu stron ludzkie pobudki tego kroku, odrzucono jednakże propozycje jego grzecznie, ale stanowczo.

Podobnego niepowodzenia doznała próba interwencji papieża Leona XIII w czasie wojny włosko-abisyńskiej.

Jedynym wynikiem tego pośrednictwa było przesłane papieżowi pismo Negusa Menelika, które można nazwać arcydziełem kunsztu dyplomatycznego, a w opracowaniu którego brał głównie udział ówczesny doradca Menelika, szwajcar nazwiskiem Ilg.

Także w wojnie boerskiej dał o sobie słyszeć Leon XIII, jako o pośredniku pokojowym. Zwrócił się on wtedy z pismem własnoręcznym do znanej mu osobistości królowej angielskiej. Królowa, którą ożywia dla papieża jaknajlepszy szacunek, podziękowała mu w słowach jak najserdeczniejszych wyrażając żal z tego powodu, iż nie może z propozycji papieskiej uczynić użytku.

Idąc śladem swych poprzedników na stolicy Piotrowej także Ojciec św. Pius X usiłował w początkach wojny światowej, bezpośrednio po wypowiedzeniu wojny Serbji przez Austrię utrzymać pokój. Nie zwrócił się on wtedy bezpośrednio do panujących, lecz obrał drogę rokowań dyplomatycznych. Dnia 29 lipca 1914 roku rozpoczął się z jego polecenia rokowania watykańskiego sekretarza stanu z austriackim posem przy Watykanie. Rokowania te były bezskuteczne...

Jaki będzie wynik akcji pośredniczącej obecnego Ojca św. dotychczasowe głosy prasy stron walczących nie dają na to pytanie optymistycznej odpowiedzi.

Z Piotrkowa.

Nowy prezydent.

Na wczorajszym posiedzeniu Rady miejskiej dokonano wyboru prezydenta w miejsce ustępującego prokuratora Rudnickiego.

Prezydentem miasta wybrany został mecenas Nowicki.

KRONIKA.

Po powrocie z Berlina.

Pp. Studnicki i Konikier, którzy powrócili z Berlina, opowiadają, że mianowanie rządu polskiego nastąpi w dniach najbliższych.

Przysięga ozy przyrzeczenie.

Jak donosi „Polak Katolik“, duchowieństwo przedstawiło Arcypasterzowi głos opinji publicznej domagający się od sędziów przy wymierzaniu sprawiedliwości — przysięgi, której „przyrzeczenie“ w pojęciu i przekonaniu zaniepokojonego społeczeństwa nie zastąpi.

Zebrań włościeli nieruchomości chrześcijan.

W sobotę 8 bm. o godz. 3 i pół po poł. w sali Stow. Rzem.-Przem. ul. Panny Marji 9, odbędzie się organizacyjne zebranie Częstochowskiego Stow. Właścicieli Nieruchomości, do którego w myśl paragrafu Ustawy mogą należeć wyłącznie chrześcijanie. **Dzisiejsze zebranie fryzjerów.**

Dziś we czwartek 6 b. m. o godz. 6 po południu odbędzie się zebranie fryzjerów i perukarek w Magistracie.

Polska to wielka rzecz...

Polska to wielka rzecz, powiedział Wyspiański, a jednak zdawałoby się, że poeta w tym wypadku nieco się omylił.

Bo przeszę spojrzeć dookoła a przekona się każdy, że nazwa „wielkiej rzeczy“, jest profanowaną i popoliowaną, jakby w rzeczywistości była czemś bardzo powszednim.

Wszędzie dziś spotykamy orły, orzełki, mające imitować znak państwowy Polonji, co więcej samą widzimy jako nazwę mydeł, krawatów, pralni, kawiarni, ołówków itp. rzeczy codziennego życia.

Ostatnio jeden z magazynów krawieckich u zbiegu ul. Wały i Najsw. Marji Panny, chcąc zastosować się do „wymagań“ chwili zmienił dawną nazwę na „Polonia“. Sądźmy, że nadużywanie wyrazu „Polska“ i dekorowanie nim szylidru, nie powinno być tolerowane.

Odnaki sądowe.

Dla sędziów i prokuratorów przy sądach królewsko-polskich projektowane są odnaki urzędowe. Mają nimi być szarfy barwne.

Sędziowie apelacyjni otrzymają mają wstęgę zieloną z kokardą, sędziowie okręgowi również szarfę zieloną, lecz bez kokardy, a prokuratorowie e-trzymają szarfę ciemno-amarantową o ciemno-zielonych obramowaniach; w środku kokarda zielona, a na niej biały orzeł o napis: „Sąd królewsko-polski“.

Dla internowanych legionistów.

W dniu wczorajszym wydział ofiar „Gonca Częstochowskiego“ wypłacił na ręce p. Stetkiewiczowej mk. 222 fen. 25 na rzecz internowanych legionistów. Dotychczas złożono w naszym wydziale ofiar na rzecz internowanych legionistów mk. 1305 fen. 25 i tyleż wypłaciliśmy.

Trzeci występ Lubioz-Sarnowskiej.

Dziś we czwartek w teatrze Paryskim trzeci występ sympatycznego zespołu artystów teatrów warszawskich z piękną i pełną wdzięku Lubioz-Sarnowską na czele.

Odegrana zostanie komedia w 3 aktach p. t. „Panna Ziuta moja żona“. Spodziewać się należy, że wszyscy hołdujący pięknu i artyzmowi, pośpieszą na to widowisko.

Z zawodu malarzy pokojowych.

W czasach normalnych sezon letni dla malarzy pokojowych był żniwem, a oszczędności z pracy musiały wystarczyć na utrzymanie rodzin przez zimę.

Ubiegły sezon letni zawiódł oczekiwania, albowiem wskutek braku farb, a osobliwie (pokostu, fachowcy ci nie byli w stanie wykonać robót.

Wielu też malarzy porzuciło swój zawód, udając się w poszukiwaniu innej pracy do Niemiec.

Uszkodzone pieniądze.

Są ludzie, którym się nie chce pracować, a że żyć muszą, więc biorą się na różne sposoby, żeby tylko kogo okpić i pieniądze od ludzi za nie wyludzić.

Tacy spekulanci straszą teraz znów ludzi, że papierki naddarte, albo dziurawe są jakoby mniej warte od całych.

Jest to kłamstwo, ale są tacy, co temu wierzą i pozbywają się nieraz ze stratą uszkodzonych pieniędzy sprzedając je taniej spekulantom.

Otóż trzeba wiedzieć, że naddarte lub przedziurawione pieniądze papierowe nie są mniej warte od całych i większe banki przyjmują je bez trudności.

Ukaranie kupców.

Kupiec Izak Markowicz w Częstochowie skazany został grzywną 600 mk. za zakazany wyrób mydła.

Już lecą ptacy...

Odlot ptaków z Polski zaczyna się właściwie nie w jesieni, lecz w środku lata.

We wrześniu opuszcza nas reszta dzierzb, mianowicie gąsienki. Około 15 września odlatują turkawki. We wrześniu rozpoczynają też ciągi jesienne kobczyki, pokląskwy, pliszki żółte (siwe odlatują później), świergotki (z wyjątkiem świergotka łakowego, który dzisiaj u nas bawii), krętogłowy, muchołówki, pszezołojady. Odlatują we wrześniu te z gajówek (Sylvinae), które nie odeciały w sierpniu, ale niektóre z nich, mianowicie wójciaki i piecuszki, przeciągają swój pobyt w ojczyźnie naszej niekiedy aż do połowy października.

Z jaskótek oknówki i grzebunki odlatują w pierwszej połowie września, a dymówki — w drugiej, ale te ostatnie czasami zwlekają z odlotem aż do pierwszych dni października...

Przygotowanie pomidorów na zimę.

Konserwy z pomidorów robi się w trojaki sposób: zdrowe pomidory układa się w szklance lub gliniane naczynia i zalewa wodą przegotowaną, zupełnie ostudzoną i mocno osoloną, albo też rozgotowane i przece-dzone przez sito pomidory wlewa się w butelki i obwiązawszy je pęcherzem, gotuje się w kociołku z wodą, licząc od zagotowania wody minut 20. Najlepszy zaś sposób jest udu-sić pomidory w rondlu, podłożywszy trochę masła, wysadzić je i przece-dzone przez sito złożyć w małe stoiki i zalać lojem baranin. Niektórzy suszą pomidory na zimę, ale do tego trzeba wybierać owoce małe i twarde, a rozdzieliwszy je na części, suszyć w piecu.

Śmierć polskiego dziennikarza.

„Dziennik kujawski” donosi o śmierci swego współpracownika ś.p. Kazimierza Adamczyka, który poległ od bomby lotniczej na polu walki.

Koncert.

W niedzielę 9 bm. w sali Straży odbędzie się koncert utalentowanej 14-letniej pianistki p. Anny Dickstein,

uczenicy p. I. Przyładowskiego, profesora średniego kursu warszawskiego konserwatorium, pochlebnie znanego w Warszawie pedagoga. P. Anna Dicksteinówna odegra koncert d-mol Mozarta—złożony z 3 części, będący prawdziwym arcydziełem stylu Mozartowskiego. Z polecenia prof. Przyładowskiego próby z koncertu Mozarta odbywają się pod kierunkiem prof. L. Wawrzynowicza, zaś partję drugiego fortepianu odegra uczeń tegoż p. H. Buczyński.

W koncercie przyjmą udział zaproszone siły artystyczne. Szczegóły będą wkrótce podane. Bilety już są do nabycia w cukierni p. Jackowskiego.

Zdradliwy system.

Przedsiębiorcy wywożenia śmieci z domów robią to często już po zamieceniu ulic przez stróżów. Z furmanek skleconych z niespojonych desek sypią się na jezdnię nie tylko śmieci, lecz i odłamki szkła, co ludzi chodzących boso naraża na skaleczenie. Wozy są nieczem nie przykryte i zawsze przeładowane.

Z teatru.

Pierwszy występ Lubicz-Sarnowskiej.

Wystawiona na pierwszy ogień „Siostra Helena”—Engla, nie ubliżając ani odrobinę innym artystom — lwią częścią powodzenia zawdzięczać musi p. St. Lubicz-Sarnowskiej. „Siostra Helena”—balansuje dość zręcznie między komedią a farsą, że zaś autor jest niemiec, więc trochę w tem jest sentymentu, a że jest wiedeńczyk, więc jest w tem również nieco erotyki, zresztą doza umiarkowana.

Siostra Helena jest pielęgniarką, ale (jak śliczną i miłą, jaką tylko p. St. Lubicz-Sarnowska być może. Cóż dziwnego, że wszyscy jej pacjenci nie chcą wcale wyzdrowieć, a wszyscy zdrowi, chociażby szybko zachorować, aby się dostać pod jej skrzydła opiekuńcze.

Penieważ młody hr. Bernsdorf (p. J. Sarnecki) nie chce się zenić z podsuwaną mu gwałtem przez stryjka i stryjenkę (świetna para: pp. Wiśniewska i Ryszkowski) córką bogatych dorobkiewiczów (proszę nie myśleć, że „paskarzy”), więc za poradą swego pomyślowego kuzyna p. Krzewińskiego udaje chorego na: dementia mathematica.

Zanlepokojeni stryjostwo sprawdzą mu pielęgniarkę, śliczną siostrę Helenę.

Czyż jest w tem coś zdroźnego, że wypływa stąd przedewszystkiem miłość, a bakocyl jej szerzy się dookoła i zaraża nawet starszą generację rodu Bernsdorffów.

Pomińmy różne perypetje, stąd wynikłe, nawet komnatę astronomiczną, służącą hrabiom Bernsdorffom, za miejsce... tajnych schodzek miłosnych, a na scenie naszej ludzkość przypominającą walące się i brudne lochy zamku olsztyńskiego, pomińmy wiele innych rzeczy...

Powiedzmy tylko, że sztuka nie kończy się zbyt banalnie. Siostra Helena, zamiast dziedziczyć miliony i wyjść za zruinowanego hrabiczawoli mu powiedzieć: Stuchaj! Kochamy się — tak? Ale ty jesteś zadłużony, ja nie mam nic. Wyrzućliby się z pułku za długi, majątek rodzinny przepadłby na nic. Za dwa lata byłibyśmy najniebezpieczliwi w świecie. Żeń się z bogatą kuzynką, która cię kocha. Nie do widzenia, ale żegnaj!

Pierwszy występ dobranego zespołu p. Lubicz-Sarnowskiej wypadł pod każdym względem udanie i sympatycznie.

A. P.

Zbliża i zdaleka.

Umarła ze strachu.

We wtorek wracała karczmarka Mainkowa z Opola z zakupami. W drodze z Osowca do demu zaskoczyła ją burza. Ze strachu przed wielką błyskawicą i przeraźliwym łoskotem gromu umarła na paraliż serca.

Handel ziemią w kaliskiem.

Na zachodnim pograniczu Królestwa, szczególnie w kaliskiem, odbywa się od pewnego czasu ożywiony handel ziemią. Ceny płacone obecnie za zimę są o 25 do 30 proc. wyższe od przedwojennych, mimo znacznego zmniejszenia się liczby inwentarza żywego w gospodarstwach rolnych.

Z powodu epidemii.

Jak się dowiadujemy — pisze „Kur. Płocki” — z powodu epidemii dżenteryj władze rozporządziły przedłużenie wakacji tegorocznych na jeden miesiąc.

Nowe pokłady węgla w Polsce.

W okolicach Będzina odkryto nowe pokłady węgla, które finansuje tow. „Saturn”.

Samobójstwo całej rodziny.

W Blankenesse pod Hamburgiem wyłowiono z Elby całą rodzinę, złożoną z 4 osob: ojca, syna i córki, powiązanych razem sznurami i tak zatoniętych. Rodzina pochodzi z gór Harzu. Wiadomo dotąd tyle, że wynajęty ostatniej niedzieli łódkę, pod pozorem przejażdżki po rzecze, odpłynęli wszyscy czworo na środek rzeki i nie powrócili. Powody samobójstwa nie są dotychczas znane.

Ujęcie rozbójników.

W Kutnowskiem ujęto w tych dniach opryszków: Chrzanowskiego, Grabarczyka i Pacholskiego. Herszta bandy Józefa Mastowskiego aresztowano w Łodzi. Ujętym bandytom odebrano broń palną i pieniądze.

Banda była przez czas dłuższy pestachem przejeżdżających podróżnych i okolicznych włościan.

Zabroniony wypiek ośmiak.

W Radomsku, a polecenia tamtejszej c. i k. komendy, wzbroniono we wszystkich cukierniach miejscowych wypieku wszelkiego rodzaju ośmiak.

Rozmaitości.

Szkola najtańszego życia.

W Paryżu wkrótce ma powstać nowe stowarzyszenie pod nazwą „najtańsze życie”, dostępne tylko dla kobiet, a mające na celu naukę gospodarowej oszczędności. Wykłady jakie będą urządzone w tem stowarzyszeniu, będą miały na celu zaznajamianie doświadczonych gospodyń z gospodarzami zagadnieniami chwili, w celu nauczenia ich oszczędnego systemu prowadzenia domu.

Po ukończeniu kursów słuchaczki będą składały egzamin i otrzymawszy tytuł profesora najtańszego życia będą zobowiązane wykładać w stowarzyszeniach robotniczych i innych tajemnicie, w jaki sposób dom najtaniej i najekonomiczniej prowadzić.

Cudowne ziele od krwawej dysenterji „Kobylak” daje każdemu za darmo, zakład ogrodniczy M. B. Hoffmana, Pomologiczna Nr. 8 róg Pięknej 777—

Humor i Satyra.

Osobliwa planeta.

W pewnym towarzystwie, kiedy rozmowa toczy się na tematy astronomiczne i między innymi jest mowa o planetach, jako ciałach niebieskich świecących pożyczaniem światłem, synek jednej z pań, mały Józio wykrzyknął:

— To i mamusia, jest taka stara planeta, bo pożyczyla wczoraj 10 marek na kartę nafty.

Czynny radny.

Ygrekowicz radny miasta Częstochowy, zapytany w towarzystwie, dlaczego imię jego nigdy nie jest w sprawozdaniach z posiedzeń wymieniane, czyżby nigdy nie przemawiał, odpowiada:

— Jakto, nie czytacie państwo nieraz „ogólny pomruk w sali“.

To właśnie ja biorę w tem udział.

Kartofle.

W piątek dnia 7. września winni się zgłosić po zakup kwitów na kartofle do swoich okręgów, mieszkańcy:

I. okręgu.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 3 ul. Olsztyńska

II. okręgu.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 7. ul. Targowa 15

IIa. okręgu

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 11 ul. Garncarska 60.

IV. okręgu

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 19 ul. Fabryczna 8.

V. okręgu.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 22 ul. Ogrodowa 61.

VI. okręgu.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 28 ul. Jasnogórska 18.

VIII. okręgu.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 33 Zielona 23.

IX. okręgu.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 36 Stradomska 14.

X okręgu.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 39 ul. Wieluńska 45

XI. okręgu.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 25 ul. Krak. O Gr. 21

Kartofle wydawane będą, jak dotąd w magazynach przy fabryce Pelcerów od 9-ej rano do 4-ej po południu na mocy wykupionych kwitów (kartki A—B należy oddać w okręgu) Dalsza sprzedaż będzie ogłoszona w miarę nadejścia kartofli.

Miejska
DEPUTACJA ZYWNOSCIOWA
w Częstochowie.

Sprzedam powóz na gumach w dobrym stanie
Wiad. Kawia 23. 771—

Sprzedam wóz Teatralna Nr. 26 Kott
755—

Nauczycielka francuska poszukuje w centrum miasta pokoju umeblowanego z oddzielnym wejściem, z obsługą i obiady oferty w Goń u pod lit. K. O. 774—

100 marek nagrody za odnalezienie wyroku na Józefę Jadowską o 300 rubli, wraz z kłuki rublami i pasportem na imię Józefa Słocińskiego. Wszystko to znajdowało się w portfelu skórzanym Adres: Józef Słociński Koziegłowy powiat Będziński w ziemi Piotrkowskiej. 773—

Zgubiono kwit lombardu Towar. Połycz.-Osozgd. Nr. 249 773—

Dwa pokoje z elektrycznością, razem lub od dzielnie do wynajęcia. Może być z utrzymem Teatralna 1 m. 2 778—

Z ostatniej chwili.

Najświeższy

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo donoszą dnia 5 września.

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechtu Bawarskiego.

We Flandryj przybrała walka artylerji na wybrzeżu aż od lasu Hort-houlster do Denle na rozmachu, planowości i sile, dotąd żadna działaność piechoty.

Front wojsk niemieckiego następcy tronu.

Pod Verdun była na wybrzeżu wschodnim Mezy walka ogniowa za dnia również powiększona i w nocy się utrzymała. Bardzo silna działaność lotników z licznymi rzucaniami bomb za dnia i w nocy. W oddalonych celach atakowano bombami Do-

ver, Boulogne i Calais. 22 samolotów zestrzelono, porucznik Voss zestrzelił swego przeciwnika.

Front wschodni:

Front wojsk gener.-feldmarszałka ks. Leopolda Bawarskiego.

Operacje nasze na wschodzie od Rygi rozwinęły się jak zamierzono. Dźwinoujście zajęte. Najcięższe działła wybrzeżne (kaliber 30,50) wpadły nienaruszone w nasze ręce. Na północny-wschód od Dźwiny dotarło do Bałtyku. Odcinek liflandzkiej Aa przekroczono. Na południe rzeki trzymające się straża zniszczono. Nieprzyjaciel znajduje się w dalszym odwróceniu na północny-wschód od Dźwiny aż do Dunaju. Zresztą nie było żadnych wielkich działań bojowych.

Front macedoński.

Niema zmiany w położeniu.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Teatr „ODEON” ul. P. Marji 27.

Program od niedzieli 2 do czwartku 6 Września 1917 roku.

Najnowsze arcydzieła kinematograficzne!

SZKIELET

albo Życie - to sen...

— Głęboki dramat życiowy w 6-ciu aktach. —

Niezwykle zajmująca treść. — Wspaniała wystawa. — Niewidziane dotychczas efekty świetlne. — W roli głównej słynna z urody i talentu

Elen Richter.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. Alojzego Salzberga.

Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w programach.

Akcyjne Towarzystwo „Praga” w Warszawie

wyrabia na zasadzie pozwolenia Zarządu Cywilnego przy General-Gubernatorstwie Warszawskim

„MYDŁO RENOMA”

Cena jednego kawałka ok. 100 gramów/ 1/4 f/w handlu detalicznym Marek: 1.

Cena jednego kawałka ok. 200 gramów 1/2 f. w handlu detalicznym Marek: 2.

Zamówienia hurtowe przyjmuje na powiaty CZĘSTOCHOWSKI, SOSNOWICKI i WIELUŃSKI **Maurycy Neufeld**, CZĘSTOCHOWA.

Ządać we wszystkich składach aptecznych, sklepach mydlarskich i kolonialnych.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie
ul. Panny Marji № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 8—11 i od 3—7 wieczorem.
Ceny bardzo przystępne.

Lekarz Dentysta

Stefan Barylski

ul. Panny Marji Nr. 49

przyjmuje od 10—12 i 3—6

STANISŁAW RUMSZEWICZ

adwokat przysięgły

w Częstochowie ul. Piękna № 7.
parter front (obok sądu pokoju
I-go okręgu).

Przyjmuje od 9-ej do 9 i pół rano
i od 2-ej do 5-ej po południu.

Sprzedam dom z hipoteką ul. Warszawska
122 Wład. Zawadzcie ul. Henryka 5. 768—

DOKTOR MEDYCYNY

Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE

ul. Panny Marji № 21.

Choroby skórne i
drog moczowych.

Ordynuje od 9—12 rano i od 4—7 p.p.
Panie od 12—1 po południu.

Nowo utworzony niemiecki zakład kupuje i sprzedaje po cenach umiarkowanych różnego rodzaju używane meble: pianina, maszyny do szycia i t. p. ul. Panny Marji Nr. 73 obok parku przyjmuję w komisję.